

Rolul profesorului în obținerea performanțelor

- Conferința științifico-didactică, ediția a II-a: (Generic: *Reflecții privind modernizarea procesului educațional: probleme, soluții, perspective*), **29. 04. 2011.**

Catedra de biologie, geografie și chimie, facultatea de Științe ale naturii și Agroecologie, Universitatea de Stat "Al. Russo"

Maria NICORICI, dr., conf. univ.

Învățătura este un templu și profesorii sunt preoții lui

(D. Bolintineanu)

- ▶ Profesorul - persoană care predă o materie de studiu (într-o școală, într-o universitate, etc.), având o pregătire specială (DE, 2003).

După prof. V. Mândâcanu: pedagog poate să devină oricine care este capabil să învețe această meserie, profesie.

- ▶ Fondatorul conceptual al acestei poziții a fost A. S. Makarenko.
- ▶ Iar sfântul Clement Alexandrinul a răspuns clar la întrebare: Pedagogul este omul cu har de la Dumnezeu (citat: V. Mândâcanu, 2009).

În prima carte de pedagogie creștină *Pedagogul*, sfântul C. Alexandrinul (c. 150-215) menționa:

- ▶ Mai întâi trezirea interesului, apoi educația, iar la sfârșitul tuturor – învățarea.

► Motivația:

Totalitatea motivelor (conștiente sau nu) care determină pe cineva să efectueze o anumită acțiune sau să tindă spre anumite scopuri

Educația se sprijină pe patru piloni importanți:

- ▶ a învăța să știi;
- ▶ a învăța să faci;
- ▶ a învăța să trăiești împreună cu alții;
- ▶ a învăța să fii.

In funcție de această concepție, dar și de implicațiile globalizării asupra indivizilor, ale problematicii lumii contemporane, educatorii din învățământ urmează să îndeplinească roluri noi.

Rolurile profesorului

- ▶ După A. Woolfolk (citat: Nicola, 1996) în cadrul realizării procesului educațional profesorul joacă diferite roluri:
 1. Expert al actului de predare (poate lua decizii la tot ce se întâmplă în procesul de învățământ);
 2. Lider (conduce un grup de elevi);
 3. Agent motivațional (declanșează și întreține interesul elevilor, dorința de a învăța);
 4. Model (este un model pentru elevi);
 5. Profesionalist reflexiv (reflectă asupra situațiilor din clasă);
 6. Prieten și exponent al adulților etc.

- ▶ Unii autori menționează că rolul profesorului de azi mai este înțeles și sub diverse aspecte a etosului * și economiei de piață care accentuează diferențele dintre profesori ce se specifică în mai multe tipuri.

* *Ansamblu de norme și idealuri morale specifice unui grup social sau unei epoci*

- ▶ De exemplu, E. Stan (2004), menționează că unii (profesori) se angajează meticulos în predarea lecției..., alora le lipsește spiritul organizatoric, dar vrăjesc clasa prin entuziasmul cu care predau. Alora le lipsesc aceste calități, dar sunt sensibili la nevoile copiilor și capabili să le câștige încrederea.

- ▶ Adică se poate afirma că un anumit profesor poate avea o atitudine prietenoasă față de elevi sau dimpotrivă, una glacială, de indiferență; se poate manifesta calm, echilibrat și cu blândețe față de ei sau dimpotrivă – exploziv, necontrolat și agresiv.

☞ Se afirmă că profesorii eficienți trebuie să fie (Bergin,1987) :

- ▶ prietenoși,
- ▶ veseli,
- ▶ înțelegători,
- ▶ sociabili,
- ▶ să întrețină relații personale bune.

☞ După Ausubel D., Robinson F. (1981), **profesorii trebuie să fie:**

- ☐ plini de viață,
- ▶ stimulatori,
- ▶ inventivi și entuziaști față de materia pe care o predau.

- ▶ Concomitent se menționează și faptul că profesorii *dispun și de resurse de putere* care le permit a se impune în clasa de elevi, care se consideră un abuz.
- ▶ Profesorul trebuie să-i ajute pe elevi în preluarea următoarelor valori:
 - ❖ toleranța și libertatea,
 - ❖ importanța creativității,
 - ❖ emoțiilor și intuiției (Stan,2004).

Unele caracteristici ale profesorilor competenți:

- ▶ Profesorii competenți sunt devotați elevilor și învățării realizate de aceștia: îi tratează în mod echitabil, înțeleg modul în care elevii se dezvoltă și învață...
- ▶ Profesorii competenți cunosc disciplinele pe care le predau și modalitatea de predare, dezvoltă capacități analitice și critice cu privire la cunoștințele predate...
- ▶ Profesorii competenți sunt responsabili pentru managementul și monitorizarea modului în care elevii învață și creează, mențin și modifica spațiul pentru a obține și susține interesul elevilor...

☞ **Profesorii competenți inspiră elevilor:**

- ▶ curiozitate,
- ▶ toleranță,
- ▶ onestitate,
- ▶ respect față de diversitate;
- ▶ adaptează procesul de predare la noile cerințe.

☞ **Profesorii competenți sunt membrii ai unor** comunități care învață, contribuie la eficacitatea și eficiența școlii, cunosc resursele comunității care pot fi contactate pentru a acționa în beneficiul elevilor, colaborează efectiv și creativ cu părinții etc.

Profesorul văzut de către studenții de la facultate

► Chestionar propus grupei "X"

1. Cum trebuie să fie un profesor ideal? (*profesorul ideal*)
2. Cum este profesorul care te învață? (*profesorul real*)
3. Cum trebuie să fie un profesor care ai vrea să te învețe? (*profesorul de vis*)
4. Expune câteva cugetări despre profesorii care te învață.

1. Profesorul ideal este conceput astfel:

- ▶ Capabil
- ▶ Intelligent
- ▶ Principial, dar să nu discrimineze
- ▶ Responsabil
- ▶ Obiectiv
- ▶ Cere dar și dă
- ▶ Să nu oblige dar să convingă
- ▶ Omenos
- ▶ Răbdător
- ▶ Puternic sufletește
- ▶ Încrezut în sine
- ▶ Calm
- ▶ Îngrijit
- ▶ Modest
- ▶ Punctual

2. Profesorul real este conceput astfel:

- ▶ Profesionalist, deștept
- ▶ Dezvoltat multilateral
- ▶ Înțelegător
- ▶ Informat
- ▶ Glumeț
- ▶ Câte odată enervat
- ▶ Mai puțin obiectivi
- ▶ Sever (uneori)

3. Profesorul de vis

- ▶ Abilități de a preda interesant
- ▶ Obiectiv
- ▶ Un bun psiholog
- ▶ Politicos
- ▶ Modern
- ▶ Deștept

4. Unele *cugetări* despre profesori, așternute de către discipolii noștri

- ▶ În general toți sunt buni, luând în calcul pregătirea profesională și calitățile de a fi "om", în particular există și abateri, dar la toți în voie nu poți intra...
- ▶ Există diferiți profesori: buni, deștepți...
- ▶ Înțelepți, cărturari și înțelegători
- ▶ Iubesc să muncească cu studenții
- ▶ Sunt obiectivi, însă câte odată nu este chiar așa și că este de muncit în ceea ce privește răbdarea...

- ▶ Fiecare personalitate este bună în felul său...
- ▶ Unul din profesori care ne predă este calm, încrezut în el, știe materia la perfecție, răbdător și lămurește din nou pentru cei care n-au înțeles... dar este impulsiv...
- ▶ Se isprăvesc de minune cu serviciul său...
- ▶ Profesorii nu ne doresc răul, după cum și părinții noștri...
- ▶ Sunt mândră de ei, le doresc succese...

Concluzii

1. Profesorul este principalul agent educațional în realizarea învățământului de calitate;
2. Profesorul actual este competent, însă mai puțin creativ;
3. Este necesar a lucra mai insistent privind modernizarea actului de predare/învățare/evaluare (aplicarea metodelor activ – participative, diversificarea formelor de lucru cu studenții);
4. Rămâne a lucra și la capitolul răbdare și obiectivitate.

Bibliografie

- ▶ Mândăcanu, V. Profesorul maestru, Pontos, Chişinău – 2009;
- ▶ Nicola, I. Tratat de pedagogie şcolară. Bucureşti, EDP, 1996;
- ▶ Stan, E. Pedagogie postmodernă. Iaşi: Institutul European, 2004.
- ▶ Dicţionar enciclopedic. Cartier, 2003.
- ▶ Coloana infinită (din gândirea română modernă). Editura Albatros-Bucureşti, 1987.

► Vă mulțumesc de atenție, Hristos a înviat!

